

2. KOLOKVIJ PRIMIJENJENA MATEMATIKA
FOURIEROVE TRANSFORMACIJE

1. Za periodičnu funkciju $f(x)$ s periodom $p=2L$ Fourierov red je gdje su a_0, a_n, b_n Fourierovi koeficijenti od $f(x)$

gdje su

$$a_0 = \frac{1}{L} \int_0^L f(x) dx, \quad a_n = \frac{2}{L} \int_0^L f(x) \cos \frac{n\pi x}{L} dx, \quad b_n = \frac{2}{L} \int_0^L f(x) \sin \frac{n\pi x}{L} dx.$$

2. Ako je funkcija $f(x)$ parna onda se Fourierov red funkcije $f(x)$ reducira na Fourierov kosinusni red

gdje su

$$a_0 = \frac{1}{L} \int_0^L f(x) dx, \quad a_n = \frac{2}{L} \int_0^L f(x) \cos \frac{n\pi x}{L} dx.$$

3. Ako je funkcija $f(x)$ neparna onda se Fourierov red funkcije $f(x)$ reducira na Fourierov sinusni red

gdje su,

$$b_n = \frac{2}{L} \int_0^L f(x) \sin \frac{n\pi x}{L} dx.$$

4. Ako je zadana funkcija $f(x)$ na segmentu $0 \leq x \leq L$ proširena po parnosti na $-L \leq x \leq L$ s periodom $2L$ onda proširenu funkciju možemo razviti u Fourierov _____ red.

5. Ako je zadana funkcija $f(x)$ na segmentu $0 \leq x \leq L$ proširena po neparnosti na $-L \leq x \leq L$ s periodom $2L$ onda proširenu funkciju možemo razviti u

Fourierov _____ red.

6. Skup funkcija $\{\cos nx, \sin mx\}$ zove se trigonometrijski sustav. Osnovno svojstvo tih funkcija je ortogonalnost na intervalu duljine 2π :

$$\int_{-\pi}^{\pi} \cos m\pi \cos n\pi x dx = 0, \text{ za } m \neq n, m, n \in N;$$

$$\int_{-\pi}^{\pi} \cos m\pi \cos n\pi x dx = \pi \text{ za } m = n \in N.$$

7. Razvij funkciju $f(x)$, s periodom $p = 2L = 4$ u Fourierov red:

$$f(x) = \begin{cases} 0 & , -2 < x < 0 \\ 2 & , 0 < x < 1. \end{cases}$$

8. Razvij funkciju $f(x)$, s periodom $p = 2L = 2$ u Fourierov red:

$$f(x) = \begin{cases} -1 & , -1 < x < 0 \\ 1 & , 0 < x < 1. \end{cases}$$

9. Razvij funkciju $f(x)$, s periodom $p = 2L = 2$ u Fourierov red:

$$f(x) = \begin{cases} 0 & , -1 < x < 0 \\ x & , 0 < x < 1. \end{cases}$$

10. Razvij funkciju $f(x) = 1 - x^2$, za $-1 < x < 1$ u Fourierov red

11. Razvij funkciju $f(x) = x$, za $-\pi < x < \pi$ u Fourierov red

12. Razvij funkciju $f(x)$, $0 \leq x \leq L$ u Fourierov kosinusni red:

$$f(x) = x, \quad 0 < x < L$$

13. Razvij funkciju $f(x)$, $0 \leq x \leq L$ u Fourierov sinusni red:

$$f(x) = c, 0 < x < L$$

14. Razvij funkciju $f(x)$, u Fourierov red:

$$f(x) = \begin{cases} c, & 0 < x < \pi \\ -c, & -\pi < x < 0. \end{cases}$$

15. Za parnu funkciju $f(x)$ kažemo da ima reprezentaciju pomoću Fourierovog kosinusnog integrala ako

$$f(x) = \int_0^\infty A(w) \cos wx dw,$$

gdje je $A(w) =$

16. Neka je $f(x)$ parna funkcija. Funkcija $\hat{f}_c(w)$ definirana sa

$$\hat{f}_c(w) =$$

zove se Fourierova kosinusna transformacija.

Proces dobivanja transformacije $\hat{f}_c$ iz zadane funkcije f također se zove Fourierova kosinusna transformacija i označava $\mathcal{F}_c, \mathcal{F}_c\{f(x)\} = \hat{f}_c(w)$.

17. Neka je $\hat{f}_c(w)$ Fourierova kosinusna transformacija funkcije $f(x)$.

Funkcija $f(x)$ definirana sa

$$f(x) =$$

zove se inverzna Fourierova kosinusna transformacija.

18. Fourierova kosinusna transformacija definira se pomoću Fourierovog kosinusnog integrala:

U Fourierovom integralu $f(x) = \int_0^\infty A(w) \cos wx dw$ označimo

$$A(w) =$$

19. Nađite Fourierovu kosinusnu transformaciju $\hat{f}_c(w)$ funkcije zadane funkcije $f(x)$:

$$f(x) = \begin{cases} c, & 0 < x < a \\ 0, & x > a. \end{cases}$$

20. Nađite Fourierovu kosinusnu transformaciju $\hat{f}_c(w)$ funkcije zadane funkcije $f(x)$:

$$f(x) = \exp(-x), 0 < x < \infty.$$

21. Za neparnu funkciju $f(x)$ kažemo da ima reprezentaciju pomoću Fourierovog sinusnog integrala ako

$$f(x) = \int_0^\infty B(w) \sin wx dw,$$

gdje je $B(w) =$

22. Neka je $f(x)$ neparna funkcija. Funkcija $\hat{f}_s(w)$ definirana sa

$$\hat{f}_s(w) =$$

zove se Fourierova sinusna transformacija.

23. Neka je $\hat{f}_s(w)$ Fourierova sinusna transformacija funkcije $f(x)$.

Funkcija $f(x)$ definirana sa

$$f(x) =$$

zove se inverzna Fourierova sinusna transformacija.

24. Fourierova sinusna transformacija definira se pomoću Fourierovog sinusnog integrala:

U Fourierovom sinusnom integralu $f(x) = \int_0^\infty B(w) \sin wx dw$ označimo $B(w) =$

25. Nađite Fourierovu sinusnu transformaciju $\widehat{f}_s(w)$ funkcije zadane funkcije $f(x)$:

$$f(x) = \begin{cases} c, & 0 < x < a \\ 0, & x > a. \end{cases}$$

26. Nađite Fourierovu sinusnu transformaciju $\widehat{f}_s(w)$ funkcije zadane funkcije $f(x)$:

$$f(x) = \exp(-x), 0 < x < \infty.$$

27. Ako je $f(x)$ ..... integrabilna na $[0, \infty)$ i po dijelovima ..... na svakom konačnom intervalu onda Fourierova kosinusna $\widehat{f}_c(w)$ i sinusna transformacija $\widehat{f}_s(w)$ funkcije $f(x)$ postoje.

28. vrijedi svojsvo linearnosti

$$\mathcal{F}_c\{af(x) + bg(x)\} =$$

29. Neka je $f(x)$ neprekidna i apsolutno integrabilna na $[0, \infty)$ i $\lim_{x \rightarrow \infty} f(x) = 0$. Neka je $f'(x)$ po dijelovima neprekidna na svakom konačnom intervalu. Tada vrijedi

$$\mathcal{F}_s\{f'(x)\} = \dots \cdot \mathcal{F}_c\{f(x)\}.$$

30. Pokažite da vrijedi

$$\mathcal{F}_c\{f''(x)\} = -w^2 \mathcal{F}_c\{f(x)\} - \sqrt{\frac{2}{\pi}} f'(0);$$

31. Nađite Fourierovu kosinusnu transformaciju funkcije $f(x) = \exp(-ax), a > 0$.

32. Za funkciju $f(x)$ kažemo da se može prikazati pomoću Fourierovog integrala u realnom obliku ako

$$\boxed{f(x) = \int_0^\infty [A(w) \cos wx + B(w) \sin wx] dw},$$

gdje su $A(w) =$;

$$B(w) =$$

33. Ako je $f(x)$ neprekidna na svakom konačnom intervalu koja ima desnu i lijevu derivaciju u svakoj točki i ako postoji integral $\int_{-\infty}^\infty |f(x)| dx$ onda se $f(x)$ može prikazati pomoću Fourierovog integrala (u realnom obliku).

U točkama prekida funkcije $f(x)$ vrijednost Fourierovog integrala jednaka je

34. Za funkciju $f(x)$ kažemo da se može prikazati pomoću Fourierovog integrala u kompleksnom obliku ako je

$$f(x) =$$

.Izvod kompleksnog oblika dobiva se iz ..... oblika Fourierovog integrala.

35. Za zadanu funkciju $f(x)$, funkcija $\widehat{f}(w)$ definirana sa

$$\widehat{f}(w) =$$

zove se Fourierova transformacija. Proces dobivanja transformacije $\widehat{f}$ iz zadane funkcije f također se zove Fourierova transformacija i označava

$$\mathcal{F}, \quad f(x) \xrightarrow{\mathcal{F}} \widehat{f}(w), \quad \mathcal{F}\{f(x)\} = \widehat{f}(w).$$

36. Neka je $\widehat{f}(w)$ Fourierova transformacija funkcije $f(x)$.

Funkcija $f(x)$ definirana sa

$$f(x) =$$

zove se inverzna Fourierova transformacija.

37. Fourierova transformacija definira se pomoću

Fourierovog .....

38. Nađite Fourierovu transformaciju $\widehat{f}(w)$ funkcije zadane funkcije $f(x)$:

$$f(x) = \begin{cases} c, & 0 < x < a \\ 0, & x > a. \end{cases}$$

39. Nađite Fourierovu transformaciju $\widehat{f}(w)$ funkcije zadane funkcije $f(x)$:

$$f(x) = \exp(-ax^2), a > 0.$$

40. Ako je $f(x)$ apsolutno integrabilna na $(-\infty, \infty)$ i

po dijelovima ..... na svakom konačnom intervalu onda Fourierova transformacija $\widehat{f}(w)$ funkcije $f(x)$ postoji.

41. svojstvo linearnosti

$$\mathcal{F}\{af(x) + bg(x)\} = a\mathcal{F}\{f(x)\} + b\mathcal{F}\{g(x)\} = a\widehat{f}(w) + b\widehat{g}(w).$$

42. Neka $f(x)$ ima Fourierovu transformaciju. Tada vrijedi

$$\boxed{\mathcal{F}\{f(x-a)\} = \dots \cdot \mathcal{F}\{f(x)\}}.$$

43. Neka je $f(x)$ neprekidna na $\mathbb{R}$ i $\lim_{|x| \rightarrow \infty} f(x) = 0$. Neka je $f'(x)$ po dijelovima apsolutno integrabilna na $\mathbb{R}$. Tada vrijedi

$$\boxed{\mathcal{F}\{f'(x)\} = \dots \cdot \mathcal{F}\{f(x)\}}.$$

44. Pokažite da vrijedi

$$\boxed{\mathcal{F}\{f''(x)\} = -w^2 \mathcal{F}\{f(x)\}}.$$

45. Nađite Fourierovu transformaciju funkcije $f(x) = x \exp(-x^2)$.

46. Nađite Fourierovu transformaciju funkcije $f(x) = (x+a) \exp(-x^2)$.

47. Transformacija konvolucije funkcija

Neka su $f(x)$ i $g(x)$ po dijelovima neprekidne funkcije, ograničene i apsolutno integrabilne na $\mathbb{R}$.

Tada konvolucija funkcija

$$(f * g)(x) = \int_{-\infty}^{\infty} f(p)g(x-p)dp = \int_{-\infty}^{\infty} f(x-p)g(p)dp$$

ima Fourierovu transformaciju

$$\widehat{(f * g)}(x) = \sqrt{2\pi} \cdot \dots \cdot \dots$$

i vrijedi

$$(f * g)(x) = \int_{-\infty}^{\infty} \dots \cdot \exp(iwx)dw.$$

48. Ako je početni ili rubni problem zadan na $\mathbb{R}_+$ onda se mogu koristiti Fourierova kosinus ili sinus transformacija, a ako je problem zadan na cijelom $\mathbb{R}$ onda koristimo

.....

49. Naći temperaturu $u(x,t)$ u štapu konstantnog presjeka uz početne i rubne uvjete:

$$u(x,0) = f(x), -\infty < x < \infty$$

$$\text{Za svaki } t \geq 0, u(x,t) \rightarrow 0, \frac{\partial}{\partial x} u(x,t) \rightarrow 0, |x| \rightarrow \infty.$$

Ideja: 1. korak: Primijeniti Fourierovu transformaciju u odnosu na varijablu

x ,

$$\mathcal{F}\{u(x,t)\} = \widehat{u}(w,t),$$

2. korak: naći rješenje ODJ za $\hat{u}(w, t)$ po varijabli t , koristeći Fourierovu transformaciju funkcije -----,

3. korak: naći ----- .

50. Ako je zadana

$$\text{PDJ } \frac{\partial}{\partial t} u(x, t) = c^2 \frac{\partial^2}{\partial x^2} u(x, t) \text{ za funkciju } u(x, t)$$

onda običnu diferencijalnu jed. za $\hat{u}(w, t)$ zapisujemo

$$\text{ODJ } \frac{\partial}{\partial t} \hat{u}(w, t) = \text{-----} \cdot \hat{u}(w, t)$$

Rješenje ODJ za funkciju $\hat{u}(w, t)$ po varijabli t je (separacija varijabli) je

$$\hat{u}(w, t) = \text{-----} \cdot \exp(-c^2 w^2 t).$$

Inverzna Fourierova transformacija od $\hat{u}(w, t)$ je $u(x, t)$:

$$u(x, t) = \frac{1}{\sqrt{2\pi}} \int_{-\infty}^{\infty} \hat{u}(w, t) \cdot \exp(iwx) dw.$$

$$\text{Rješenje PDJ } u(x, t) = \frac{1}{2c\sqrt{\pi}} \cdot \frac{1}{t} \int_{-\infty}^{\infty} \text{-----} \cdot \exp\left[-\frac{(x-p)^2}{4c^2 t}\right] dp.$$

51. Naći progib $u(x, t)$ beskonačne žice, $-\infty < x < \infty$, koja poprečno oscilira uz početne i rubne uvjete:

$$u(x, 0) = f(x), \text{ početni progib,}$$

$$\frac{\partial}{\partial t} u(x, 0) = 0, \text{ početna brzina}$$

$$\text{Za svaki } t \geq 0, u(x, t) \rightarrow 0, \frac{\partial}{\partial x} u(x, t) \rightarrow 0, |x| \rightarrow \infty.$$

Ideja:

1. korak: Primijeniti Fourierovu transformaciju u odnosu na varijablu x ,

$$\mathcal{F}\{u(x, t)\} = \hat{u}(w, t),$$

2. korak: naći rješenje ODJ za $\hat{u}(w, t)$ po varijabli t , koristeći Fourierovu transformaciju funkcije -----,

3. korak: naći ----- .

52. Ako je zadana

$$\text{PDJ } \frac{\partial^2}{\partial t^2} u(x, t) = c^2 \frac{\partial^2}{\partial x^2} u(x, t) \text{ za funkciju } u(x, t)$$

onda običnu diferencijalnu jednadžbu za $\hat{u}(w, t)$ zapisujemo

$$\text{ODJ } \frac{\partial^2}{\partial t^2} \hat{u}(w, t) + c^2 w^2 \hat{u}(w, t) = 0 \text{ za Fourierovu transformaciju } \hat{u}(w, t).$$

Rješenje obične diferencijalne jed. za $\hat{u}(w, t)$ je

$$\hat{u}(w, t) = \text{-----} \cdot \cos(cwt),$$

$$\text{gdje je } \hat{f}(w) = \frac{1}{\sqrt{2\pi}} \int_{-\infty}^{\infty} \text{-----} \cdot \exp(-iwx) dx.$$

Inverzna Fourierova transformacija od $\hat{u}(w, t)$ je $u(x, t)$:

$$\text{Rješenje PDJ } u(x, t) = \frac{1}{2} f(x + ct) + \frac{1}{2} \text{-----} .$$